

FRANCESC ESTEVE, JOSEP FERRER, LLUÍS MARQUET I JULI MOLL

L'article d'"Els Marges", un any després

"Cada dia són més els qui s'han decidit a prescindir del Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans. Mentrestant, el DIEC, obra mal feta, continua enganyant i desorientant els qui el compren i se'n refien."

El dia 26 de maig de 1998, ara fa un any, fou presentat públicament a la Llibreria Proa de Barcelona el nostre extens treball sobre l'anàlisi del *DIEC*. L'article, que havia aparegut poc abans a la revista *Els Marges* (núm. 60, abril del 1998), es titula "El diccionari de l'Institut. Una aproximació sistemàtica".

Tot just l'endemà, els mitjans de comunicació se'n feien ressò. I immediatament es produí un fet insòlit: a partir d'aleshores s'anaren succeint una allau d'articles i de notícies que parlaven de l'aparició d'un treball rigorós que posava en dubte la bondat del *Diccionari* del IEC, la màxima autoritat lingüística del país. Aleshores el IEC convocà els mitjans de comunicació i féu unes declaracions que sorprengueren molta gent: ens atribuïa males intencions, ganes de fer nos notar, posicions partidistes, interessos editorials, etc. Nosaltres ho vam haver de desmentir. I així, un acte que no era sinó una presentació d'un treball meticulós i força complet —crític amb el *DIEC*, evidentment, però honest— i que pretenia cridar l'atenció sobre una sèrie d'aspectes del *DIEC* que no ens semblaven gens acceptables o, si més no, força discutibles, va ser el detonant d'una mena d'escàndol públic.

En aquest article posem en relleu les nombroses mancances de tot tipus del *DIEC* i demostrarem que aquest no representa cap avenç lexicogràfic en relació amb el diccionari de la GEC (3 ed., 1993), ni aprofita prou les aportacions dels diccionaris d'Alcover-Moll i de Coromines. Denunciem que el *DIEC* no és sinó una operació de "maquillatge" del Fabra, feta copiant, sense dir-ho, el *DGEC* —còpia feta, encara, sense gens de coherència—. I el resultat és una obra farcida d'errors i d'errades de tota mena.

El *DIEC*, a més, acusa l'aplicació de dues normes particularment desgraciades. La primera, sobre els compostos i derivats de mots que etimològicament presenten una *s* líquida, havia estat aprovada el 1992. De fet, el nostre article d'*Els Marges* té un precedent en el treball que havíem presentat al IEC el març del 1995, titulat "Sol·licitud de revisió i reformulació dels criteris 'Sobre la grafia dels compostos i derivats que presenten etimològicament una *essa* inicial seguida de consonant'", que anava acompanyat de la signatura de més d'una vuitantena de professionals de la llengua. La resposta del IEC, que va trigar molt i que era gairebé una burla, ens va fer publicar-lo a la *Revista de Catalunya*

amb el títol "Reflexions entorn d'una norma inaplicable de l'Institut d'Estudis Catalans".

La segona, la nova norma sobre l'ús del guionet, que ja hi era aplicada, tot i no haver estat aprovada fins el 1996, després de l'aparició del *DIEC*, ens sembla precipitada en l'articulat i fa la impressió que els seus redactors no van sopesar prou l'abast de les reformes ni els inconvenients que es presenten a l'hora d'aplicar-les. Ha estat contestada per força professionals pel fet d'haver d'aplicar regles no prou contrastades ni acceptades, que sovint originen confusió ortogràfica on no n'hi havia.

Doncs bé, tant l'article d'*Els Marges* com el de la *Revista de Catalunya* encara esperen una resposta convincent. El silenci del IEC ha estat total. L'únic contacte que hem tingut amb el IEC fou una reunió, el 28 de juliol de l'any passat, entre dos de nosaltres, Lluís Marquet i Juli Moll, el president del IEC, el president i dos membres més de la SF, a instàncies del president de l'UCE, que també hi era present. L'encontre només serví per constatar l'allunyament de les posicions respectives i no ha tingut gens de continuïtat. D'una altra banda, no hi ha hagut, fins ara, cap resposta de la senyora Maria Teresa Cabré, directora del diccionari, malgrat les promeses que va fer de respondre raonadament i amb arguments el nostre treball. I la nostra decepció ha estat profunda en saber que la directora ha dimisit i ha abandonat el vaixell.

El 26 de novembre vam ser invitats a participar en un acte a l'Ateneu Barcelonès per parlar del *DIEC*. En el debat es comentà el silenci del IEC, i els assistents van mostrar una gran preocupació. Darrerament ens hem assabentat de l'existència d'una carta signada per quatre presidents de secció del IEC (tots menys el de la Filològica) adreçada al seu president. Pel contingut podem constatar que els signants discrepen de la manera de procedir de la SF i de la tasca de preparació de la segona edició del *DIEC*.

Ha passat un any de la nostra denúncia i tot continua com si res. Això és força preocupant i no fa sinó deteriorar la imatge de la nostra màxima acadèmia. Cada dia són més els qui s'han decidit a prescindir del *Diccionari*. Mentrestant, el *DIEC*, obra mal feta, continua enganyant i desorientant els qui el compren i se'n refien.

Lingüistes